

Kalendarze szczepień dorosłych Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej

Opracowanie zbiorcze
18.03.2024

<https://ptmr.info.pl/szczepienia/>

KALENDARZ SZCZEPIEN DOROSŁYCH

POLSKIE TOWARZYSTWO
MEDYCYNY RODZINNEJ

FUNDACJA
MY PACJENCI

szczepienie a wiek pacjenta	19-26	27-49	50-59	60-64	65+
GRYPA	1 dawka co sezon		1 dawka co sezon	1 dawka szczepionki wysokodawkowej co sezon	
PNEUMOKOKI	1 lub 2 dawki ¹		1 lub 2 dawki		
COVID-19	schemat szczepienia w zależności od dostępnych obecnie preparatów			schemat szczepienia w zależności od dostępnych obecnie preparatów	
RSV	1 dawka w 24-36. tygodniu ciąży		1 dawka		
TĘŻEC, BŁONICA, KRZTUSIEC	Tdap co 10 lat				
	1 dawka Tdap w III trymestrze każdej ciąży				
OSPA WIETRZNA	2 dawki (osoby, które nie chorowały na ospę wietrzną)				
PÓŁPASIEC	2 dawki ²		2 dawki		
HPV	3 dawki	3 dawki			
MMR	1 lub 2 dawki (osoby nieszczepione wcześniej)				
KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU	3 dawki; następnie dawka przypominająca co 3-5 lat ³				
NEISSERIA MENINGITIDIS	liczba dawek zależna od preparatu	liczba dawek zależna od preparatu ⁴			
WZW A	2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ⁵				
WZW B	3 dawki (lub 4 dawki w schemacie przyspieszonym) - zalecane oraz dla wybranych grup pacjentów - obowiązkowe ⁶				

szczególnie zalecane dla tej grupy wiekowej

zalecane dla wszystkich nieudopornionych osób spełniających kryterium wieku

zalecane w razie wystąpienia szczególnych czynników ryzyka klinicznych lub epidemiologicznych

zalecane w oparciu o wspólną decyzję lekarza i pacjenta

Skróty:

RSV (*respiratory syncytial virus*)
- syncytialny wirus oddechowy,

Tdap - szczepionka zawierająca toksoid tężcowy, zmniejszoną dawkę toksoidu błoniczego i bezkomórkowe komponenty krztuśca,

HPV (*human papilloma virus*)
- ludzki wirus brodawczaka,

MMR (*measles, mumps, rubella*)
- szczepionka przeciwko odrze, śwince oraz różyczce,

WZW - wirusowe zapalenie wątroby

KALENDARZ SZCZEPIEN DOROSŁYCH

POLSKIE TOWARZYSTWO
MEDYCYNY RODZINNEJ

FUNDACJA
MY PACJENCI

1. SZCZEPIENIE PRZECIW PNEUMOKOKOM, 19-49 LAT ZALECANE DLA OSÓB:

- z cukrzycą
- z przewlekłą chorobą serca
- z przewlekłą chorobą płuc
- z przewlekłą chorobą wątroby
- z przewlekłą chorobą nerek
- z wyciekami płynu mózgowo-rdzeniowego
- z implantem ślimakowym lub zakwalifikowanym do jego wszczępienia
- bez śledziona lub z upośledzonym jej działaniem
- z zaburzeniami odporności
- po przeszczepieniu
- z chorobą układu krwiotwórczego
- uzależnionych od alkoholu i palących papierosy

2. SZCZEPIENIE PRZECIW PÓŁPAŚCOWI, 19-49 LAT ZALECANE DLA OSÓB:

- z wrodzonym lub nabytym niedoborem odporności
- z przewlekłą chorobą serca
- z przewlekłą chorobą płuc
- z przewlekłą chorobą wątroby
- z przewlekłą chorobą nerek
- z chorobą autoimmunologiczną
- z cukrzycą
- z depresją

3. SZCZEPIENIE PRZECIW KLESZCZOWEMU ZAPALENIU MÓZGU, ZALECANE DLA OSÓB:

- zatrudnionych przy eksploatacji lasu
- stacjonującego wojska
- funkcjonariuszy straży pożarnej i granicznej
- rolników
- młodzieży odbywającej staże i praktyki zawodowe
- szczególnie często podejmujących aktywność fizyczną poza pomieszczeniami na świeżym powietrzu

4. SZCZEPIENIE PRZECIW NEISSERIA MENINGITIDIS, 27-65+ LAT, ZALECANE DLA OSÓB:

- z bliskim kontaktem z chorym lub materiałem zakaźnym (personel medyczny, pracownicy laboratorium)
- przebywających w zbiorowiskach (przedszkolach, żłobkach, domach studenckich, internatach, koszarach)
- z zachowaniem sprzyjającym zakażeniu (intymne kontakty z nosicielem lub osobą chorą, np. głęboki pocałunek)
- podróżujących
- z wrodzonymi niedoborami odporności oraz z:
  - dysfunkcją śledziona,
  - nowotworem złośliwym,
  - chorobą reumatyczną,
  - przewlekłą chorobą nerek i wątroby,
  - zakaźnym wirusem HIV,
  - leczonym ekulizumabem,
  - przed i po przeszczepieniu szpiku leczonym immunosupresyjnie.

5. SZCZEPIENIE PRZECIW WZW A ZALECANE DLA OSÓB:

- wyjeżdżających do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW A
- zatrudnionych przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi
- pracowników medycznych, w szczególności oddziałów zakaźnych, gastroenterologicznych, pediatrycznych

6. SZCZEPIENIE PRZECIW WZW B OBOWIĄZKOWE DLA OSÓB:

- wcześniej nieszczepionych uczniów i studentów szkół i uczelni medycznych lub innych szkół prowadzących kształcenie związane z wykonywaniem zawodów w zakresie nauk medycznych lub nauk o zdrowiu
- wcześniej nieszczepionych osób szczególnie narażonych na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną WZW typu B
- osób zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C
- wcześniej nieszczepionych osób wykonujących zawód medyczny narażonych na zakażenie
- osób w fazie zaawansowanej choroby nerek oraz osób dializowanych
- osób przed lub po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziona
- wcześniej nieszczepionych kobiet planujących ciążę

Bibliografia:

1. Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024
2. K. Tomaszewicz. Monografia. Szczepienia ochronne u dorosłych. MPD1(1)2020
3. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH strona internetowa: szczepienia.pzh.gov.pl [dostęp 29.11.2023]
4. ChPL poszczególnych preparatów
5. <https://www.cdc.gov/vaccines/schedules/hcp/imz/adult.html>

WYKAZ SZCZEPIEŃ DOROSŁYCH W WYBRANYCH STANACH

POLSKIE TOWARZYSTWO
MEDYCYNY RODZINNEJ

FUNDACJA
MY PACJENCI

szczenie a problem zdrowotny	Przed ciążą	Ciąża	Przewlekła choroba układu krążenia	Przewlekła choroba układu oddechowego	Cukrzyca	PChN	Przewlekła choroba wątroby	Zakażeni HIV	Niedobory odporności (wyłączając zakażonych HIV oraz pacjentów przed/po transplantacji narządów lub komórek krwiotwórczych)	Przed lub po transplantacji narządów lub komórek krwiotwórczych	Asplenia lub dysfunkcja śledziona	Pracownicy ochrony zdrowia i uczący się na uczelniah medycznych	Powyżej 60 r.ż.	
GRYPA	1 dawka co roku, na początku sezonu epidemicznego	1 dawka co roku, na początku sezonu epidemicznego (szczepienie możliwe w ciągu całej ciąży)	1 dawka co roku, najlepiej na początku sezonu epidemicznego									1 dawka wysokodawkowej szczepionki co roku, na początku sezonu epidemicznego		
PNEUMOKOKI			1 lub 2 dawki							Decyzja o szczepieniu oraz schemat szczepienia w zależności od indywidualnych wskazań		1 lub 2 dawki		
COVID-19	Schemat szczepienia w zależności od dostępnych obecnie preparatów oraz stanu zaszczepienia													
RSV		1 dawka w 24–36. tygodniu ciąży w celu ochrony niemowlęcia	1 dawka (u osób powyżej 60. r.ż.)											
TĘŻEC, BŁONICA, KRZUSIEC		1 dawka Tdap w 27–36. tygodniu ciąży każdej ciąży	1 dawka Tdap co 10 lat							Decyzja o szczepieniu oraz schemat szczepienia w zależności od indywidualnych wskazań	1 dawka Tdap co 10 lat			
OSPA WIETRZNA	2 dawki ^{1,2}		2 dawki ¹					2 dawki ^{1,3}	2 dawki ^{1,4,5}		2 dawki ¹			
PÓLPASIEC		6	2 dawki ⁷					2 dawki ^{6,7}			2 dawki ⁷			
HPV			3 dawki ⁸											
MMR	1 lub 2 dawki ^{2,9}		1 lub 2 dawki ⁹					1 lub 2 dawki ¹⁰		Decyzja o szczepieniu oraz schemat szczepienia w zależności od indywidualnych wskazań	1 lub 2 dawki ⁹			
HAEMOPHILUS INFLUENZAE TYP B										Decyzja o szczepieniu oraz schemat szczepienia w zależności od indywidualnych wskazań				
POLIOMYELITIS (SZCZEPIONKA INAKTYWOWANA)			3 dawki ¹⁰							Decyzja o szczepieniu oraz schemat szczepienia w zależności od indywidualnych wskazań	3 dawki ¹⁰			
Mieszczące zapalenie mózgu			3 dawki ¹¹											
NEISSERIA MENINGITIDIS (MENINGOKOKI)			Schemat szczepienia zależny od preparatu ¹²											
WZW A			2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ¹³				2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ¹³		2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ¹³		2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ¹³		2 dawki (lub 3 dawki w przypadku preparatu łączonego WZW A + WZW B) ¹³	
WZW B	3 dawki		3 dawki ^{15,17}		4 dawki ^{14, 15, 17}	3 dawki ^{15, 16}		3 dawki ^{15,17}			3 lub 4 dawki ^{15,17}		3 dawki	3 dawki

LEGENDA

Szczepienia zalecane dla osób nieudpornionych

Szczepienie zalecane w niektórych przypadkach

Szczepienia obowiązkowe

Szczepienie przeciwwskazane

WYKAZ SZCZEPIEŃ DOROSŁYCH W WYBRANYCH STANACH

Skróty:

- **RSV** (respiratory syncytial virus) - syncytialny wirus oddechowy,
- **Tdap** - szczepionka zawierająca toksoid tężcowy, zmniejszoną dawkę toksoidu błoniczego i bezkomórkowe komponenty krztuśca,
- **HPV** (human papilloma virus) - ludzki wirus brodawczaka,
- **MMR** (measles, mumps, rubella) - szczepionka przeciwko odrze, śwince oraz różyczce,
- **WZW** - wirusowe zapalenie wątroby

Bibliografia:

1. Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024
2. K. Tomaszewicz. Monografia. Szczepienia ochronne u dorosłych. MPD1(1)2020
3. Wakcynologia praktyczna; red. Ciechanowski P, Mrożek-Budzym D; wyd. Alfamedica press, 2023.
4. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - PZH strona [www: szczepienia.pzh.gov.pl](http://www.szczepienia.pzh.gov.pl) [dostęp 03.03.2024]
5. ChPL poszczególnych preparatów
6. <https://www.cdc.gov/vaccines/schedules/hcp/imz/adult-conditions.html>
7. Szczepienia ochronne u dorosłych chorych na nowotwory hematologiczne oraz u chorych z asplenią – zalecenia PTHiT i sekcji do spraw zakażeń PALG, 2018
8. Szczepienia ochronne u chorych dorosłych po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych – zalecenia sekcji do spraw zakażeń PALG, 2017

1. U osób nieszczepionych, niechorujących wcześniej na ospę wietrzną
2. Co najmniej 4 tygodnie odstępu pomiędzy ostatnią dawką a ciążą
3. Szczepienie przeciwwskazane jeżeli liczba limfocytów CD4 < 200/mm³
4. Po co najmniej 24 miesiącach po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych
5. Minimum 4 tygodnie przed przeszczepem
6. Przeciwwskazania jest szczepionka żywa przeciw półpaścowi (Zostavax)
7. U osób, które przebyły ospę wietrzną
8. U osób, które podlegają zaleceniu ze względu na wiek (18-26 r.ż. oraz 26-45. r.ż. w ramach wspólnej decyzji z lekarzem)
9. U osób nieszczepionych, niechorujących wcześniej na odrę, świnkę lub różyczkę
10. U osób dotychczas nieszczepionych przeciw poliomyelitis
11. Zalecane dla osób:
  - zatrudnionych przy eksploatacji lasu
  - stacjonującego wojska
  - funkcjonariuszy straży pożarnej i granicznej
  - rolników
  - młodzieży odbywającej staże i praktyki zawodowe
  - szczególnie często podejmujących aktywność fizyczną poza pomieszczeniami na świeżym powietrzu

Konieczne są dawki przypominające co 5 lat w przypadku osób < 60. r.ż lub co 3 lata po 60. r.ż.

12. Zalecane osobom:

- narażonym na ryzyko inwazyjnej choroby meningokokowej: z bliskim kontaktem z chorym lub materiałem zakaźnym (personel medyczny, pracownicy laboratorium), przebywającym w zbiorowiskach (przedszkolach, żłobkach, domach studenckich, internatach, koszarach), osobom z zachowaniem sprzyjającym zakażeniu (intymne kontakty z nosicielem lub osobą chorą, np. głęboki pocałunek), osobom podróżującym;
- z wrodzonymi niedoborami odporności: z anatomiczną lub czynnościową asplenią, zakażonym wirusem HIV, nowotworem złośliwym, chorobą reumatyczną, przewlekłą chorobą nerek i wątroby, leczonym ekuilizumabem z powodu napadowej nocnej hemoglobinurii lub atypowego zespołu hemolityczno-mocznikowego, przed i po przeszczepieniu szpiku oraz osobom leczonym immunosupresyjnie;

13. Zalecane dla osób:

- wyjeżdżających do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW A
- zatrudnionych przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi
- w zależności od sytuacji epidemiologicznej, osoby z grup ryzyka, w których obserwuje się zwiększoną liczbę zachorowań w szczególności narażeni w związku z ryzykownymi zachowaniami
- pracownicy medyczni, w szczególności oddziałów zakaźnych, gastroenterologicznych, pediatrycznych

14. Obowiązkowe dla pacjentów z przewlekłą niewydolnością nerek i osób dializowanych

15. Może być konieczna kontrola przeciwciał po szczepieniu

16. Obowiązkowe u zakażonych WZW typu C

17. Mogą być konieczne dawki przypominające